

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/43/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6721200232
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Šabla
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6721200232.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Šablu a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Dušana Ďuriana ako členov senátu, v právnej veci navrhovateľky (matky maloletých detí): N. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XX, t. č. bytom N., N. XXX, právne zastúpená Mgr. Iankom Troiakom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Zvolen, Dukelských hrdinov 34 a jej manžela (otca maloletých detí): M. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XX, právne zastúpený Mgr. Zuzanou Klúzovou, advokátkou, Advokátska kancelária so sídlom Zvolen, Nám. SNP 27, v konaní o rozvod manželstva a o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode manželstva k maloletým deťom E.: M., nar. XX.XX.XXXX a B., nar. XX.XX.XXXX, obe maloleté deti bytom u otca, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, pracovisko Krupina, o odvolaniach navrhovateľky a jej manžela (rodičov maloletých detí) proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 14P/1/2021-180 zo dňa 20. júla 2021 ako súdu prvej inštancie, takto

r o z h o d o l i :

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo IV. výroku o určení výživného m e n í tak, že:

- matka j e p o v i n n á prispievať na výživu maloletého M. E., nar. XX.XX.XXXX sumou 170,- Eur mesačne vždy do 15. dňa v príslušnom mesiaci vopred k rukám otca maloletého, počnúc dňom právoplatnosti I. výroku rozsudku súdu prvej inštancie o rozvode manželstva, t.j. dňom 31.08.2021;

- matka j e p o v i n n á prispievať na výživu maloletého B. E., nar. XX.XX.XXXX sumou 130,- Eur mesačne, vždy do 15. dňa v príslušnom mesiaci vopred k rukám otca maloletého, počnúc dňom právoplatnosti I. výroku rozsudku súdu prvej inštancie o rozvode manželstva, t.j. dňom 31.08.2021;

- zameškané výživné za obdobie od 31. 08. 2021 do 28. 02. 2022 na maloletého M. E., nar. XX.XX.XXXX vo výške 120,65 Eur j e m a t k a p o v i n n á zaplatiť v pravidelných jedenástich mesačných splátkach po 10,05 Eur a v dvanástej mesačnej splátke vo výške 10,10 Eur splatných popri bežnom výživnom k rukám otca maloletého, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku, pričom omeškanie so zaplatením čo aj len jednej splátky alebo jej časti má za následok splatnosť celého zameškaného výživného;

- zameškané výživné za obdobie od 31. 08. 2021 do 28. 02. 2022 na maloletého B. E., nar. XX.XX.XXXX vo výške 60,32 Eur j e m a t k a m a l o e t ý c h d e t í p o v i n n á zaplatiť v pravidelných jedenástich mesačných splátkach po 5,02 Eur a v dvanástej mesačnej splátke vo výške 5,10 Eur splatných popri bežnom výživnom k rukám otca maloletého, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku, pričom omeškanie so zaplatením čo aj len jednej splátky alebo jej časti má za následok splatnosť celého zameškaného výživného.

II. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaniami napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie manželstvo navrhovateľky a jej manžela uzavreté dňa 26.10.2002 v Hontianskych Nemciach, zapísané v Knihe manželstiev Matričného úradu v Hontianskych Nemciach, vo zväzku 5, ročník 2002, na strane 41, pod poradovým číslom 5 rozviedol (I. výrok); maloleté deti E.: M., nar. XX.XX.XXXX a B., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode manželstva zveril do osobnej starostlivosti otca M. E., nar. XX.XX.XXXX s tým, že ich bude zastupovať a spravovať ich majetok (II. výrok); upravil styk matky s maloletými deťmi tak, že táto je oprávnená stýkať s nimi každý párný víkend v mesiaci od piatka od 17.00 hod. do nedele do 15.00 hod. s tým, že pred stykom je oprávnená maloleté deti od otca v stanovenom čase prevziať v bydlisku otca a po styku je povinná otcovi maloleté deti v stanovenom čase v bydlisku otca odovzdať a otec je povinný maloleté deti na styk s matkou riadne pripraviť a styk matke s maloletými deťmi umožniť (III. výrok); uložil matke maloletých detí povinnosť prispievať na ich výživu, a to na maloletého M. E., nar. XX.XX.XXXX sumou 150,- Eur mesačne a na maloletého B. E., nar. XX.XX.XXXX sumou 120,- Eur mesačne počnúc právoplatnosťou výroku rozsudku o rozvode manželstva s tým, že splatnosť výživného je vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca maloletých detí (IV. výrok) a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (V. výrok).

2. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za to, že návrh na rozvod manželstva je dôvodný, v manželstve účastníkov konania mal súd prvej inštancie preukázaný rozvrat, ktorý vyhodnotil ako vážny a trvalý. Z výsluchu obidvoch manželov vyplynulo, že ich manželstvo z hľadiska partnerského vzťahu je nefunkčné. Od novembra 2020, kedy manželka opustila spoločnú domácnosť, manželstvo neplní žiadne funkcie, ani ekonomickú, ani biologickú a ani výchovnú. Odchod manželky zo spoločnej domácnosti bol vyvrcholením narušenia vzťahov v partnerskom spoložití. Príčiny narušenia tohto vzťahu boli v tom, že každý z manželov mal odlišný názor na plnenie roly muža a roly ženy v systéme rodiny. Tieto odlišné názory medzi manželmi vyvolávali početné krízy, ktoré manželia neriešili včas, čo vyústilo k ukončeniu manželského spoložitia. V súdenom prípade vzhľadom na príčiny rozpadu manželstva mal súd prvej inštancie za to, že v manželstve účastníkov je hlboký intenzívny rozvrat a podľa názoru súdu prvej inštancie niet nádeje na obnovenie manželského spoložitia. Dodal, že pokiaľ sa manželka rozhodla nezotrvať v manželskom zväzku s plnením jeho spoločenského účelu potom nie je ani spoločenský záujem na trvaní takéhoto formálneho manželstva. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie s poukazom na § 18, § 19 ods. 1 a § 23 ods. 1 až 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej aj „zákon o rodine“) manželstvo navrhovateľky a jej manžela rozviedol.

3. Keďže z manželstva pochádzajú dve maloleté deti, súd prvej inštancie sa následne zaoberal úpravou výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva (§ 100 Civilného mimosporového poriadku v platnom znení). Súd prvej inštancie rozhodol o zverení maloletých detí na čas po rozvode manželstva do starostlivosti otca a o úprave styku maloletých detí s matkou na základe dohody rodičov ako aj s prihliadnutím na názor maloletých detí, ktoré prejavili želanie zostať v pôvodnom výchovnom prostredí, ktorým je výchovné prostredie otca. Aj keď matka v pôvodnom návrhu žiadala zveriť deti do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, napokon uznala, že vzhľadom na vek maloletých detí, keď starší syn v blízkej budúcnosti nadobudne plnoletosť, pričom aj mladší syn je vo veku, kedy je možné prihliadnuť na jeho názor, že je nateraz vzhľadom aj na narušenosť vzťahu detí voči nej, najmä staršieho syna v záujme detí, aby zostali vo výchovnom prostredí otca. Nebolo dôvodu nevyhovieť návrhu matky na úpravu styku, nakoľko v tom nebránili žiadne okolnosti a otec s matkou navrhovanou úpravou styku s maloletými deťmi súhlasil. S touto súhlasil aj kolízny opatrovník.

4. Sporná medzi rodičmi zostala otázka vyživovacej povinnosti zo strany matky maloletých detí. Matka v konaní navrhovala určiť výživné na staršieho syna M. sumou 100,- Eur mesačne a na mladšieho syna sumou 50,- Eur mesačne. Otec žiadal určiť výživné pre maloletého M. sumou 250,- Eur a na maloletého B. sumou 200,- Eur mesačne. Otec deklaroval u maloletého M. pravidelné mesačné výdavky v sume 353,73 Eur, u maloletého B. v sume 306,45 Eur. Uvedol, že maloletý M. je študentom 3. ročníka strednej školy v Banskej Bystrici, býva na internáte, domov dochádza na víkendy. U M. sa prejavila vážna očná vada (keratokonus - porucha rohovky), ktorá si bude vyžadovať okuliare/šošovky, príp. aj operáciu. V tejto súvislosti je plánované vyšetrenie v Bratislave. S daným ochorením možno predpokladať zvýšené

výdavky či už spojené s cestovaním do miesta vyšetrenia ako aj kúpou okuliarov alebo šošoviek. Jednorazový výdavok na maloletého M. činil tiež poplatok za kurz v autoškole v sume 906,- Eur, na ktorý matka odmietla prispieť. Ohľadne výdavkov maloletého B. otec uviedol, že tento je aktuálne prijatý na Strednú odbornú školu hotelových služieb a obchodu vo E., nebude bývať na internáte, bude dochádzať každý deň z domu v X. do školy do E.. S cestovaním tým pádom budú zvýšené výdavky, ktoré sú spojené aj s jeho nástupom na uvedenú strednú školu a to najmenej v sume 85,- Eur za pracovné oblečenie, kreditnú kartu na stravu, príspevok na ZRPŠ v sume 80,- Eur, poplatok za kartu ISIC v sume 20,- Eur, ako aj zvýšené výdavky na učebnice. Otec uviedol, že aj u maloletého B. bol zistený zhoršený zrak, má predpísané okuliare, s čím tiež budú spojené výdavky. K mesačným výdavkom otec uviedol stravu vo výške 120,- Eur mesačne, drogériu 30,- Eur mesačne vrátane domácnosti, platbu za elektrinu + RTVS 53,64 Eur mesačne, pohonné hmoty 100,- Eur mesačne, internet a TV 40,- Eur mesačne, mobilný telefón 20,- Eur mesačne, zdravotné poistenie 76,44 Eur a sociálne poistenie 180,99 Eur mesačne, poistenie domácnosti 54,15 Eur mesačne, vodné 29,70 Eur polročne, zákonné poistenie motorového vozidla 85,- Eur ročne, plyn 60,- Eur ročne, tuhé palivo 200,- Eur ročne, daň z nehnuteľností a psa 34,- Eur ročne, poplatok za komunálny odpad 20,- Eur ročne, výdavok na domáce chované zvieratá cca 560,- Eur ročne. Ohľadne príjmov deklaroval otec príjem zo živnosti od 1.200,- Eur do 1.500,- Eur v hrubom. Uviedol, že v živnosti si uplatňuje paušálne výdavky vo výške 60 % z dosiahnutých príjmov, taktiež poberá rodinné prídavky na dve deti v sume 51,- Eur mesačne a daňový bonus na deti. Ohľadne majetkových pomerov uviedol, že s manželkou vlastní spoločný rodinný dom, kde býva s deťmi, iné nehnuteľnosti nevlasťní. Vlastní motorové vozidlo značky O. T., ročník XXXX. Taktiež uviedol, že platí investičné životné poistenie pre deti od vydania neodkladného opatrenia. Na svojom účte mal v čase odchodu manželky zo spoločnej domácnosti finančné prostriedky v čiastke 6.000,- Eur, z ktorých momentálne vykonáva rekonštrukciu kuchyne.

5. Matka s otcom navrhovaným výživným nesúhlasila. V priebehu rozvodového konania uviedla, že je schopná platiť maximálne výživné spolu na obidve deti v sume 200,- Eur mesačne. Od vydania nižšie uvedeného neodkladného opatrenia prispieva na výživu detí spolu sumou 250,- Eur mesačne. Uviedla, že príjem má len zo zamestnania, z ktorého tento činí priemerne mesačne v čistom 835,- Eur. Pokiaľ ide o jej výdavky, platí nájomné za byt v N. 370,- Eur mesačne, ďalej si platí doplnkové dôchodkové poistenie 20,- Eur mesačne, spláca pôžičku od kamaráta v sume 100,- Eur mesačne, ukončiť splácanie by mala v apríli 2022. Výška pôžičky činila 1.200,- Eur. Na stravu má minimálny výdavok. Ďalej má pravidelné mesačné platby iba na mobilný telefón. Pokiaľ ide o jej majetkové pomery, uviedla rovnako ako je manžel, že spolu vlastní rodinný dom, v ktorom manžel s deťmi býva. Iné nehnuteľnosti ani cenný huteľný majetok nevlasťní. Pôžičku si brala na to, aby mohla zaplatiť jeden nájom a depozit za byt. Ohľadne výdavkov na maloleté deti uvedených otcom považovala za neodôvodnený výdavok detí na oblečenie, na každé dieťa po 50,- Eur mesačne, výdavok na drogériu pre každé dieťa zvlášť v sume 20,- Eur mesačne, ako aj výdavok 30,- Eur mesačne na kino, koncert na každé dieťa zvlášť, keďže takýchto aktivít sa podľa vyjadrenia matky deti nezúčastňujú. Výdavky na investičné životné poistenie uhradila do decembra minulého roku, tieto od vydania neodkladného opatrenia platí otec, činia na maloletého syna M. 132,39 Eur polročne a na maloletého B. 123,12 Eur polročne. Taktiež uviedla, že otec platí aj úrazové poistenie celej rodiny obidvoch rodičov a obidvoch detí v sume 54,15 Eur mesačne. Dodala, že pri odchode zo spoločnej domácnosti mala na účte čiastku 1.800,- Eur, ktorú našetrila počas spolužitia s manželom.

6. Na základe vykonaného dokazovania ohľadne výživného súd prvej inštancie zistil nasledovný skutkový a právny stav:

7. Uznesením č. k. 12P/21/2021-12 zo dňa 07.05.2021 Okresný súd Zvolen na základe návrhu otca maloletých detí nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloleté deti do starostlivosti otca s tým, že tento ich bude zastupovať a spravovať ich majetok a matke bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého M. sumou 150,- Eur mesačne a na maloletého B. sumou 100,- Eur mesačne so splatnosťou vždy do 15-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám otca detí. V prevyšujúcej časti súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, zároveň vyslovil, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedeného na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 14P/1/2021, t. j. tohto konania o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva. Predmetné uznesenie o neodkladnom opatrení ohľadne výroku o výživnom v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie nenadobudlo právoplatnosť, nakoľko matka voči nemu podala odvolanie (poznámka odvolacieho súdu

- z vykonaného dokazovania pred odvolacím súdom bolo zistené, že o odvolaní bolo medzičasom rozhodnuté potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16CoP/29/2021 - 96 zo dňa 02.09.2021, právoplatným dňa 01.10.2021). Súd prvej inštancie mal za to, že matka už na základe neodkladného opatrenia prispieva na výživu detí sumou spolu 250,- Eur mesačne, čím je deklarovaná jej schopnosť platiť výživné minimálne v tomto rozsahu.

8. V čase vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie maloletý M. ukončil 2. ročník M. odbornej školy v Z. Z.. Zhodnotené bolo, že sa učil dobre. Pred pandémiou býval na internáte. Je alergik. Kolízny opatrovník vo svojej správe uviedol, že nemá vážnejšie zdravotné problémy. Maloletý B. v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie ukončil 9. ročník E. školy V. H. K. v N.. Učil sa na nej dobre. Aj uňho kolízny opatrovník nekonštatoval vážnejšie zdravotné problémy. V novom školskom roku bude pokračovať v ďalšom vzdelávaní na M. odbornej škole hotelových a obchodných služieb vo E.. Uviedol, že nechce bývať na internáte, do školy bude dochádzať denne.

9. Ohľadne bytových pomerov rodičov maloletých detí súd prvej inštancie zistil, že otec s maloletými deťmi obýva X-izbový rodinný dom v X.. Matka v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie bývala v prenajatom X-izbovom byte na adrese N., O. XXX/XX.

10. Ohľadne príjmov u otca maloletých detí súd prvej inštancie zistil, že tento je samostatne zárobkovo činnou osobou, pracuje ako lesný hospodár, z čoho má príjem približne od 1.200,- Eur do 1.500,- Eur brutto. Zo správy Daňového úradu Banská Bystrica, pobočka Zvolen zo dňa 29.06.2021 súd prvej inštancie zistil, že otec maloletých detí ako daňový subjekt v podanom daňovom priznaní k dani z príjmov fyzickej osoby za zdaňovacie obdobie 2020 vykazoval príjmy zo živnosti 14.710,19 Eur, výdavky zo živnosti 11.677,80 Eur, základ dane činil 3.032,39 Eur, nárok na daňový bonus 545,28 Eur, mal nulovú daňovú povinnosť.

11. Pokiaľ ide o výdavky otca ním deklarované na spoločnú domácnosť súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia osobitne nezmieňuje o tom, ktoré z nich považoval za odôvodnené a ktoré nie, preto odvolací súd vychádzal z toho, že všetky tieto výdavky na strane otca v spoločnej domácnosti považoval súd prvej inštancie za dôvodné.

12. Ohľadne príjmu matky maloletých detí súd prvej inštancie zistil, že táto je zamestnaná u zamestnávateľa Y. H. M., a. s., so sídlom N., G. T. XXX/XX. Podľa správy zamestnávateľa zo dňa 24.06.2021 dosahovala matka zo zamestnania priemerný čistý mesačný príjem 957,29 Eur. Z výdavkov deklarovaných matkou na jej potreby súd neprihliadol na splátky pôžičky po 100,- Eur mesačne s odôvodnením, že v zmysle § 62 ods. 5 zákona o rodine povinný rodič je povinný plne rešpektovať svoju vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené, t. j. má zvoliť také úverové a pôžičkové zaťaženie, aby si prednostne mohol plniť vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu v dostatočnom rozsahu. Navyše matka po odchode zo spoločnej domácnosti disponovala s finančnými prostriedkami v čiastke 1.800,- Eur, pričom nezdokladovala, na aký účel ich použila, keďže jej zárobkové pomery sa po odchode zo spoločnej domácnosti nezmenili, stále pracovala a dosahovala zárobok zo zamestnania, pričom vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom si začala plniť až na základe neodkladného opatrenia.

13. Pokiaľ ide o výdavky na maloleté deti, z deklarovaných výdavkov otcom maloletých detí súd prvej inštancie neuznal výdavky na obe, resp. na každé dieťa zvlášť po 20,- Eur mesačne na drogériu, ale len vo výške po 10,- Eur mesačne, taktiež neuznal výdavky na kultúru po 30,- Eur mesačne na každé dieťa, ale mal za to, že na tieto výdavky postačuje vreckové u maloletého M. v čiastke 20,- Eur mesačne a u maloletého B. v čiastke 10,- Eur mesačne. Ďalej neuznal výdavky na investičné životné poistenie u maloletého M. sumou 132,39 Eur polročne a u maloletého B. sumou 123,12 Eur polročne, nakoľko sa jedná o životné investičné poistenie s cieľom sporenia, pričom výživné má slúžiť na zabezpečovanie aktuálnych potrieb maloletých detí. Investičné životné poistenie sú rodičia povinní zabezpečovať len v prípade, ak to odôvodňujú ich zárobkové pomery, pričom zárobkové pomery matky to neodôvodňujú. Ohľadne výdavkov na drogériu súd prvej inštancie uviedol, že otec k svojim pravidelným mesačným výdavkom na drogériu vyčíslil sumu 30,- Eur mesačne vrátane domácnosti, preto osobitný výdavok na drogériu pre maloleté deti je odôvodnený len sumou 10,- Eur mesačne pre každé dieťa. Súd prvej inštancie taktiež nepovažoval za odôvodnený jednorazový výdavok v sume 906,- Eur na maloletého M. za účelom získania vodičského oprávnenia, nakoľko nejde o nevyhnutný výdavok dieťaťa, keďže

maloletý je študentom strednej školy a zo strany otca nebol v konaní uvedený žiaden opodstatnený dôvod, pre ktorý bolo potrebné, aby maloletý získal toto oprávnenie v čase maloletosti, keď nie je schopný tento výdavok uhradiť z vlastných zdrojov.

14. Súd ďalej dodal, že pri vyčíslení výdavkov na maloleté deti, neboli zohľadnené z jeho strany nepravidelné výdavky spojené s nástupom maloletého B. na strednú školu, ktoré bude možné spoľahlivým spôsobom vyčísliť až pri ich konkrétnom vynaložení. Rovnako z uvedeného dôvodu neboli zohľadnené ani nepravidelné plánované výdavky v súvislosti so zdravotným stavom detí, u maloletého M. spojené so zistením zrakovej poruchy a u maloletého B. so zhoršením zraku a nosením okuliarov. Dodal však, že výživné má zabezpečiť aj tieto nepravidelné výdavky maloletých detí.

15. S poukazom na ust. § 24 ods. 1, 3 a 4, § 25 ods. 1 a 2 a najmä § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 75 ods. 1 a § 76 ods. 1 zákona o rodine, ako aj na to, že súdna prax vychádza všeobecne z toho, že výživné zo strany povinného rodiča by malo dosahovať rozpätie od 20 do 30% z jeho príjmu, samozrejme pri zohľadnení konkrétnych okolností každého prípadu, určil súd prvej inštancie rozsah vyživovacej povinnosti matky voči maloletým deťom na čas po rozvode manželstva sumou 150,- Eur mesačne na maloletého M. a sumou 120,- Eur mesačne na maloletého B..

16. O náhrade trov účastníkov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku v platnom znení (ďalej aj „C.m.p.“).

17. Proti IV. výroku rozsudku súdu prvej inštancie o určení výživného zo strany matky na obe maloleté deti pochádzajúce z manželstva na čas po rozvode manželstva, podali v zákonnej lehote odvolanie tak navrhovateľka (matka maloletých detí) ako aj jej bývalý manžel (otec maloletých detí).

18. Matka maloletých detí vo svojom odvolaní označila rozhodnutie súdu prvej inštancie za nesprávne z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p., t.j. z dôvodov, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

19. Poukázala na to, že pracuje ako dokladač tovaru, kde jej mzda závisí od obratu spoločnosti, ide o veľkosklad, ktorý zásobuje tovarom predajne H. V., N.. Lepšiu mzdu má v období Vianoc a Nového roka a tiež v období Veľkej noci, kde je vyšší obrat, robí aj viac nadčasov, a teda má vyšší príjem, avšak v ostatnom období roka je menej nadčasov a menší obrat spoločnosti, a teda aj jej príjmy sú nižšie. Z uvedeného príjmu matka hradí nájomné za byt a všetky ostatné svoje náklady, ktoré musí uhrádzať. Uviedla, že ak by mala uhrádzať výživné vo výške stanovenej napadnutým rozsudkom, pre jej ostatné potreby, ako sú strava, drogéria, oblečenie a všetko ostatné, by jej ostala suma nižšia ako je suma životného minima ustanovená pre obdobie od júla 2021.

20. Pokiaľ ide o výdavky maloletých detí, nesúhlasila s uznaním výdavku na stravu na obe maloleté deti zo strany súdu prvej inštancie vo výške 60,- Eur mesačne na maloletého M. a 80,- Eur na maloletého B., ako ani výdavky na oblečenie a obuv po 50,- Eur mesačne pre každé dieťa zvlášť, nakoľko z vlastnej skúsenosti (doterajšieho života v spoločnej domácnosti) vie, že keďže v domácnosti sa chovajú hospodárske zvieratá a hydina, a tiež sa pestujú plodiny na záhradke, otec maloletých detí nie je nútený kupovať mäso a iné poľnohospodárske produkty, ktoré si vypestujú sami, v dôsledku čoho je na tejto strane značná úspora vo výdavkoch na stravu, ktoré však ona po odchode zo spoločnej domácnosti vynakladať musí. Taktiež výdavky na oblečenie a obuv nezodpovedajú skutočnosti a sú nadhodnotené. Do rozvodu manželstva maloletým deťom stačila priemerne suma 30,- Eur, preto túto považuje za adekvátnu na výdavky tohto druhu pre každé dieťa zvlášť. Poukázala tiež na to, že otec nemá výdavky na nájomné a ostatné platby sú taktiež pomerne nízke, z čoho vyplýva, že prevažnú časť jeho príjmu môže minúť na bežnú spotrebu jeho ako aj maloletých detí. Odišla zo spoločnej domácnosti, ktorá bola plnohodnotne zariadená, nechala tam všetko zariadenie a hnuiteľné veci, a teda po odchode si musí ona všetky tieto veci zabezpečiť na rozdiel od jej manžela.

21. Matka ďalej uviedla, že výška výživného pre maloleté deti stanovená v napadnutom rozsudku je pre ňu jednoznačne demotivačná, ak prevažnú časť má uhradiť za bývanie, základné potreby v minimálnom rozsahu a výživné, a pre jej osobné potreby jej nezostane ani suma rovnajúca sa životnému minimu. Teda nebude mať k dispozícii žiadne finančné prostriedky, ktoré by mohla použiť napríklad na nákup

darčiekov pre maloleté deti pri príležitosti ich sviatkov, resp. v prípade, ak bude potrebné uhradiť nejaký nepredvídaný výdavok alebo iné potreby.

22. Matka mala tiež za to, že síce má vyživovaciu povinnosť voči svojim maloletým deťom, avšak recipročne tieto by si ju mali cítiť a správať sa k nej dôstojne, čo sa však bohužiaľ, hlavne zo strany staršieho syna M. nedeje, na čo poukazovala aj v prvoinštančnom konaní, keďže tento jej aj nadáva a správa sa k nej hrubo, a to na základe podnetov zo strany otca, resp. na základe jeho vplyvu. Na záver odvolania uviedla, že keďže si uvedomuje potreby maloletých detí a tieto za predchádzajúce roky dokonale pozná, nakoľko ich do odchodu zo spoločnej domácnosti sama zabezpečovala, je názoru, že na výdavky maloletých detí je postačujúca suma spolu vo výške 200,- S. mesačne, t.j. 110,- Eur na M. a XX,- Eur na B..

23. Matka maloletých detí preto navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil tak, že jej uloží povinnosť platiť výživné na maloletého M. vo výške 110,- Eur mesačne a na maloletého B. vo výške 90,- Eur mesačne.

24. Otec maloletých detí vo vyjadrení k odvolaniu matky toto považoval za nedôvodné. Pokiaľ matka poukazovala na kolízny charakter jej príjmu v priebehu roka, poukázal na to, že podľa potvrdenia jej zamestnávateľa zarobila priemerne mesačne (v období od mája 2020 do apríla 2021) sumu 957,- Eur. Z uvedeného príjmu bola a je tiež od mája 2021 schopná platiť výživné na maloleté deti na základe neodkladného opatrenia v sume 250,- Eur mesačne a v súčasnosti na základe napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v sume 270,- Eur mesačne. Otec nepovažoval za dôvodné výdavky matky na zariadenie novej domácnosti, hneď z niekoľkých dôvodov. V prvom rade trval na tom, že tieto výdavky si zavinila sama, keď odišla zo spoločnej domácnosti. Ďalej z nájomnej zmluvy vyplýva, že byt je plne zariadený, bez potreby nákupu zariadenia (čl. II. ods. 2 nájomnej zmluvy). Matka tieto výdavky nedokladovala, ak by jej aj nejaké vznikli a taktiež v konaní pred súdom prvej inštancie potvrdila, že pri odchode z domácnosti mala nasporenú nemalú finančnú hotovosť.

25. Pokiaľ matka napáda výšku výdavkov na stravu maloletých detí, k tomu otec maloletých detí uviedol, že v konaní nepoprel, že si časť stravy (zelenina, ovocie, mäso, vajcia) vedia zabezpečiť z vlastných zdrojov, avšak na druhej strane aj na chov dobytka a na pestovanie plodín je potrebné vynaložiť určité náklady, ktoré vyčíslil ročne na sumu 560,- Eur. Napriek tomu priemerne mesačne minie na potraviny pre rodinu sumu 300,- Eur. Zároveň poukázal na to, že matka v konaní pred súdom prvej inštancie sama uviedla, že na stravu má minimálny výdavok, nakoľko si môže zobrať tovar priamo od zamestnávateľa (zrejme ako zamestnanecký bonus).

26. Napokon skúsenosti matky s výdavkami maloletých detí označil za nezodpovedajúce aktuálnym potrebám detí, tieto sa po jej odchode zo spoločnej domácnosti zvýšili, preto ich nie je možné porovnávať z predchádzajúcim obdobím. Maloletý B. je študentom 1. ročníka strednej školy vo E., kde každý deň dochádza, pričom aj s nástupom na strednú školu a pravidelným dochádzaním sú spojené zvýšené výdavky. Taktiež u neho bolo zistené zhoršenie zraku, potrebuje okuliare, pričom matka sa k tomuto výdavku postavila odmietavo. U staršieho M. tiež došlo k zvýšeniu výdavkov, ktoré v konaní riadne zdôvodnil, uviedol, že iba zabezpečenie stravy na internáte je v sume 89,40 Eur mesačne, nakoľko strava sa objednáva u externého dodávateľa B. X. - J.. Vzhľadom na uvedené bol otec názoru, že matka aktuálne nemá reálnu predstavu o potrebách a reálnych výdavkoch na maloleté deti. O deti neprejavuje žiadny opravdivý záujem, nakoľko z jej strany od rozhodnutia súdu prvej inštancie nedošlo k žiadnemu stretnutiu s maloletými deťmi, okrem platenia výživného na základe rozhodnutia súdu sa o maloleté deti vôbec nezaujíma.

27. Otec maloletých detí vo svojom odvolaní rozhodnutie súdu prvej inštancie označil za nesprávne z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p., t.j. z dôvodov, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

28. Otec maloletých detí mal za to, že výška mesačných nákladov má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby bola jednoznačne určiteľná. Náklady na dieťa znamenajú všetky náklady potrebné na uspokojenie jeho potrieb. Iba základné bežné potreby dieťaťa pokrýva vyživovacia povinnosť len v tom prípade, ak sú možnosti a schopnosti rodičov slabé alebo

objektívne obmedzené a nedovoľujú poskytnúť dieťaťu viac. Práve pri posudzovaní čo sa zahŕňa do oprávnených nákladov na dieťa, sa najviac prejaví porovnanie životných úrovní rodičov a dieťaťa, avšak ani určenie výšky výživného na spotrebné náklady nie je bezhraničné.

29. Otec maloletých detí nesúhlasil s krátením výdavkov na maloleté deti ohľadne výdavkov na drogériu, na kultúru a voľnočasové aktivity, ako aj neuznanie výdavkov na investičné životné poistenie na maloleté deti. Považoval ním vyčíslené výdavky v konaní pred súdom prvej inštancie za odôvodnené. Ohľadne výdavkov na drogériu z dôvodu, že sú spojené s vekom detí, dospievajú, v letných mesiacoch sa sprchujú aj dvakrát denne. Zvýšené výdavky platia aj pri kúpe pracích prostriedkov, šampónov, sprchovacích gélov, ako aj dezodorantov a obdobných hygienických potrieb. Výdavky na voľnočasové aktivity považoval za dôvodné z toho dôvodu, že deti nie sú celé týždne iba doma, ale majú svoje záujmy, kamarátov, radi navštevujú kino, pričom jedna návšteva kina (lístok, občerstvenie) stojí aj 10,- Eur. Ohľadne výdavkov na investičné životné poistenie uviedol, že toto poistenie pre deti uzatvárala ich matka, ako sama tvrdila na pojednávaní, už ich ďalej uhrádzať nechce a ani nebude. Nakoľko sa však jedná o investičné životné poistenie, je nútený platiť ho aspoň do veku 18 rokov oboch detí, inak by prišli o už usparené finančné prostriedky. Takto nasporené finančné prostriedky môžu slúžiť na ďalšie vzdelanie detí. Ďalej mal za to, že ak súd prvej inštancie na jednej strane nepovažoval za odôvodnený výdavok platenie investičného životného poistenia na maloleté deti, podľa otca rovnako za neodôvodnený je potrebné považovať aj výdavok matky na doplnkové dôchodkové poistenie, nakoľko toto matka nie je zo zákona povinná uhrádzať, tiež sa jedná o sporenie do budúcnosti a nejedná sa o nevyhnutný výdavok matky.

30. V odvolacom konaní ďalej otec maloletých detí predložil a deklaroval výdavky spojené so zhoršením zraku maloletého B. na okuliare, na ich kúpu v sume 158,- Eur ako aj výdavky spojené s nástupom maloletého B. na strednú školu, a to 85,- Eur na pracovné oblečenie a dochádzkovú kartu na strednej škole a 80,- Eur ako príspevok na ZRŠ. Taktiež vyčíslil a dokladoval sumu 34,23 Eur za stravu v škole za mesiac september roku 2021.

31. Vzhľadom na uvedené ako aj na to, že matka je riadne zamestnaná a dosahuje podľa otca nadpriemerný mesačný príjem na daný región, je schopná platiť vyššie výživné ako súdom prvej inštancie určené v sume 270,- Eur na obe maloleté deti. Výdavok matky na nájomné v sume 370,- Eur mesačne považoval za nedôvodný, nakoľko to bola práve matka, ktorá dobrovoľne odišla zo spoločnej domácnosti, v dôsledku čoho otec maloletých detí považoval tento výdavok na nájom za ňou výlučne zavinený výdavok. Mal tiež za to, že ak výživné má prednosť pred ostatnými platbami povinného rodiča, tak považuje za nespravodlivé, aby vynakladala na nájomné až sumu 370,- Eur mesačne.

32. Taktiež otec mal za to, že aj keď je jeho príjem o niečo vyšší ako príjem matky, on je zároveň povinný zabezpečovať pre deti bývanie venovať im čas, ktorý im matka nevenuje a preto by na odôvodnených výdavkoch ustanovených súdom prvej inštancie sa mala matka podieľať vo väčšej miere. Mal za to, že výška príjmu by nemala byť jediným kritériom pre rozvrhnutie výdavkov medzi rodičov. Je potrebné zohľadniť aj starostlivosť o deti, ktorú podľa názoru otca súd prvej inštancie dostatočne nezohľadnil.

33. Nad rámec uvedeného otec uviedol, že matka od konania posledného pojednávania do dňa podania odvolania zatiaľ ani raz neprejavila záujem o stretnutie sa s maloletými deťmi.

34. Preto otec maloletých detí navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a matku zaviazal na platenie výživného na maloletého M. vo výške 250,- Eur mesačne a na maloletého B. vo výške 200,- Eur mesačne.

35. Matka maloletých detí sa k odvolaniu otca maloletých detí nevyjadrila.

36. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k obojm odvolaniam uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie a odporúča odvolaciemu súdu, aby toto rozhodnutie ako vecne správne potvrdil. Bol názoru, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal objasnením skutkového stavu veci, vykonal náležité dokazovanie s dôrazom na najlepší záujem maloletých detí tak, ako to vyžaduje zákon o rodine. Vyvážené posúdil a vyhodnotil odôvodnené potreby maloletých detí ako aj reálne možnosti povinného rodiča.

37. V priebehu odvolacieho konania dňa 25.10.2021 predložil otec maloletých detí ďalšie podanie, v ktorom poukázal na skutočnosť, o ktorej sa dozvedel v priebehu odvolacieho konania a ktorá má podľa neho vplyv na rozhodnutie o výživnom. Podľa jemu dostupných informácií, matka maloletých detí už nebýva na adrese O. XXX/XX v N., aktuálne by mala bývať spolu s ďalšou osobou, nemá však vedomosť na akej adrese, teda matka nemá výdavky spojené s nájmom bytu v takej výške, ako bolo uvedené v konaní pred súdom prvej inštancie.

38. Zároveň uviedol a dokladoval ďalšie výdavky spojené so zdravotným stavom maloletého M., ktorému bola diagnostikovaná porucha očí - keratokonus spojené s lekárske vyšetrením, ktorého výsledkom bolo nariadenie bezodkladnej operácie oboch očí, nakoľko mu hrozí bez operácie strata zraku. Operácie boli naplánované na 26.10.2021 a 30.11.2021. Výdavky na predoperačné vyšetrenie činili 70,- Eur a záloha za operáciu jedného oka 250,- Eur. Operácia jedného oka je nad rámec plnenia zdravotnej poisťovne dopĺňaná sumou 500,- Eur, nakoľko zákrok je iba čiastočne hrađený zdravotnou poisťovňou. Taktiež uviedol, že so synom z dôvodu tejto choroby pravidelne cestuje do Z., s čím sú taktiež spojené výdavky a keďže je samostatne zárobkovo činnou osobou, za uvedený čas nemá nárok na náhradu mzdy. Matka sa odmietla na úhrade týchto nečakaných výdavkov podieľať.

39. Krajský súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaniach podľa § 34 C. s. p. preskúmal vec nielen v rozsahu odvolaní, ale aj nad ich rámec v zmysle § 65 C. m. p., nakoľko s konaním o rozvod manželstva zo zákona (§ 100 C. m. p.) spojené konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k ich maloletým deťom na čas po rozvode, t.j. konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých podľa § 111 písm. b) C. m. p. možno začať aj bez návrhu (§ 23 ods. 2 C. m. p., to neplatí, pokiaľ ide o samotné konanie o rozvod manželstva, ktoré možno začať len na návrh (§ 93 C. m. p.) a nakoľko I. výrok rozsudku súdu prvej inštancie o rozvode nebol odvolaním napadnutý, nepodliehal prieskumu odvolacieho súdu), nielen z dôvodov vymedzených v odvolaní v zmysle § 66 C. m. p., nariadil odvolacie pojednávanie v zmysle § 385 ods. 1 C. s. p. za účelom doplnenia dokazovania vykonaním dôkazov predložených v odvolacom konaní, pretože to považoval pre zistenie skutočného stavu veci za potrebné (§ 68 C. m. p.) a rozsudok súdu prvej inštancie vo IV. výroku o uložení vyživovacej povinnosti matke k maloletým deťom podľa § 388 C. s. p. zmenil, nakoľko vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania v odvolacom konaní neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

40. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie matky maloletých je nedôvodné a odvolanie otca maloletých je čiastočne dôvodné.

41. K odvolacím námietkam matky maloletých detí odvolací súd uvádza nasledovné:

42. Odvolací súd sa v prvom rade stotožňuje so stanoviskom súdu prvej inštancie, že neodkladným opatrením (medzičasom do rozhodnutia odvolacieho súdu potvrdeným Krajským súdom v Banskej Bystrici) stanovené výživné na obe mal. deti spolu vo výške 250,- Eur mesačne je výživným určeným v nevyhnutnej miere v zmysle § 366 C.m.p., ktoré matka po nariadení neodkladného opatrenia platila, čím bola potvrdená jej schopnosť platiť výživné minimálne v tejto výške, preto zníženie výživného pod túto sumu rozhodnutím vo veci samej neprichádzalo do úvahy.

43. Neobstojí z hľadiska určenia výšky výživného argument matky o jej kolísavom príjme zo zamestnania v závislosti od bežného pracovného obdobia v roku a obdobia veľkonočných a vianočných sviatkov. Súd určuje výživné z priemerného mesačného zárobku za obdobie najmenej posledných 12 mesiacov, teda za obdobie, ktoré zohľadňuje tak zárobok počas bežného roka, ako aj počas sviatočného obdobia. Matka má v období, keď má vyšší zárobok myslieť na obdobie, keď bude nižší a odkladať si peniaze na účely platenia výživného.

44. Pokiaľ ide o výdavky matky, z vykonaného dokazovania pred odvolacím súdom vyplynulo, že táto už nemá v nájme 2-izbový byt, ale presťahovala sa a toho času má v nájme byt - garsónku, pričom samotné nájomné činí 230,- Eur mesačne, výdavok na elektrinu 77,- Eur mesačne, výdavok na internet 15,98 Eur mesačne a na televíziu 9,90 Eur mesačne. Z jej ďalších mesačných výdavkov uvádzaných a dokladovaných v konaní pred súdom prvej inštancie na mobilný telefón aktuálne vo výške 33,61 Eur, mesačného príspevku na doplnkové dôchodkové poistenie vo výške 20,- Eur a mesačnej splátky pôžičky vo výške 100,- Eur, súd prvej inštancie neuznal ako nevyhnutný výdavok

majúci prednosť pred vyživovacou povinnosťou k maloletým deťom splátku pôžičky. Matka v konaní pred súdom prvej inštancie sama uviedla, že jej výdavky na stravu sú minimálne, keďže väčšinu stravy si zabezpečuje cestou zamestnávateľa. Jej nevyhnutné priemerné mesačné výdavky spojené so zabezpečovaním jej nevyhnutných potrieb teda spolu činia cca 387,- Eur. Aktuálny priemerný mesačný príjem matky zo zamestnania činí približne 987,- Eur. Po odpočítaní mesačných výdavkov, ako aj odvolacím súdom určeného výživného na obe maloleté deti spolu vo výške 300,- Eur mesačne jej tak zostane z priemerného mesačného zárobku zo zamestnania suma cca 300,- Eur mesačne, z ktorej je schopná dočasne hrať aj mesačné splátky zameškaného výživného a prípadne občas kúpiť symbolické darčeky pre deti. K výdavkom na dary však odvolací pre úplnosť uvádza, že zmyslom inštitútu základného výživného je garantovať dieťaťu pravidelný zdroj príjmu, nezávislý od vôle, či dobrovoľnosti rodičov, určený na zabezpečovanie základných potrieb maloletého dieťaťa, na jeho dôstojnú životnú úroveň a na dobrý psychický a fyzický vývoj. Všetky ostatné výdavky poskytované rodičmi nad toto základné výživné, sú založené na dobrovoľnosti rodičov a zvyšujú životnú úroveň dieťaťa, avšak treba ich považovať za nadštandardné a z pohľadu štátu a dieťaťa za právne nenárokateľné a teda nevyhnutné, na rozdiel od základného výživného priznaného súdom.

45. K matkou napádanej výške mesačných výdavkov na stravu oboch maloletých detí spolu vo výške 140,- Eur odvolací súd uvádza, že je sice pravdou, že časť stravy je zabezpečovaná z vlastnej produkcie z chovu zvierat a pestovania plodín, na druhej strane sú s tým spojené výdavky teraz už len zo strany otca vo výške cca 560,- Eur ročne. Z tejto produkcie navyše nie je možné zabezpečiť komplexnú stravu pre maloletých. Aj vzhľadom na pohlavie a vek maloletých detí, ktoré sú vo veku blížiacom sa dospelosti považuje odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie výdavky na stravu nepochádzajúcu z vlastnej produkcie domácnosti za adekvátne.

46. Za nadhodnotené považovala matka aj výdavky na oblečenie a obuv maloletých detí po 50,- Eur mesačne, nakoľko v čase, keď s nimi žila v spoločnej domácnosti (do novembra 2020) im na tieto výdavky stačila priemerne mesačne suma po 30,- Eur. K tomu odvolací súd zhodne s otcom maloletých detí uvádza, že od odchodu matky zo spoločnej domácnosti do rozhodnutia odvolacieho súdu uplynulo značné časové obdobie. Taktiež je skutočnosťou všeobecne známou, že v dôsledku pandémie COVID-19 došlo k značnej inflácii a zdražovaniu energií a v dôsledku toho aj ceny tovarov a služieb, preto odvolací súd v čase jeho rozhodovania považuje aj výdavky na oblečenie a obuv po 50,- Eur mesačne na každé mal. dieťa za primerané.

47. K tvrdeniu matky, že po odchode zo spoločnej domácnosti si musela zariadiť novú domácnosť, odvolací súd v prvom rade podotýka, že ani v prvoinštančnom konaní, ani v odvolacom konaní matka tieto výdavky nešpecifikovala, nekonkretizovala, ani nenavrhol vykonať žiadne dôkazy na ich preukázanie. Navyše otec vo vyjadrení k odvolaniu matky správne poukázal na článok II bod 2. nájmovej zmluvy o prenájme X-izbového bytu, z ktorého vyplýva štandardné zariadenie chodby, obývačky, spálne, kúpeľne a kuchyne (vid rub č. I. 29 spisu Okresného súdu Zvolen sp. zn. 12P/21/2021). Taktiež z protokolu o odovzdaní a prevzatí garsónky vyplýva jej štandardné zariadenie.

48. Pokiaľ matka označuje plnenie súdom určenej výšky výživného ako demotivačné, nakoľko po úhrade jej základných potrieb a výživného jej neostane ani suma rovnajúca sa životnému minimu, k tomu odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie uvádza, že matka si mala zvážiť vzatie pôžičky, ktorú teraz musí splácať aj s prihliadnutím na to, že zo spoločnej domácnosti si odniesla úspory vo výške 1 800,- Eur, pričom v konaní neuviedla, na čo tieto úspory použila. Odvolací súd matku maloletých detí upozorňuje, že plnenie vyživovacej povinnosti k jej deťom je jej zákonná povinnosť (§ 62 ods. 1 zákona o rodine) a prípadné vzdanie sa terajšieho zamestnania by nemalo na plnenie vyživovacej povinnosti vplyv, nakoľko súd by na vzdanie sa zamestnania nemohol prihliadať v zmysle § 75 ods. 1 druhá veta zákona o rodine.

49. K nevhodnému správaniu sa mal. M. voči matke odvolací súd uvádza, že zákon o rodine neviaže plnenie si vyživovacej povinnosti rodiča k maloletému dieťaťu na prejavovanie primeranej úcty maloletého dieťaťa voči rodičovi. U maloletého dieťaťa, bez ohľadu na jeho konanie vo vzťahu k rodičovi, je posudzovanie dobrých mravov výslovne vylúčené v zmysle § 75 ods. 2 zákona o rodine. Preto urážlivé správanie sa staršieho syna k matke, aj keď je poľutovania hodné, nemohlo mať vplyv na rozhodnutie o určení vyživovacej povinnosti matky a o jej výške.

50. K odvolaniu otca maloletých detí odvolací súd uvádza nasledovné:

51. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie považuje za dostatočné výdavky na drogériu pre obe mal. deti spolu vo výške 20,- Eur mesačne a na kultúrne vyžitie spolu vo výške 30,- Eur mesačne. Pri týchto výdavkoch totiž platí, že ak to životná úroveň rodičov, resp. jedného z nich (v tomto prípade matky) nedovoľuje, je namieste, aby sa na nich vo väčšej miere podieľal rodič, ktorého životná úroveň umožňuje ich hradenie, alebo sa vynakladali v nevyhnutnej miere a teda aby sa pri drogérii volili lacnejšie alternatívy (značky) tovarov ako sú šampóny, či sprchové gély, resp. mydlá. Za nevyhnutné (a to ani vzhľadom na vek maloletých synov) odvolací súd nepovažuje sprchovanie sa počas letných mesiacov dvakrát denne, resp. vynakladanie výdavkov na dezodoranty. Kúpa pracieho prostriedku je výdavkom celej domácnosti, t.j. nielen detí, ale aj otca, ktorý vyčíslil výdavky na drogériu pre domácnosť osobitne a ktoré súd prvej inštancie uznal ako dôvodné. To isté platí aj pokiaľ ide o výdavky na kino, koncert, či iné kultúrne vyžitie.

52. Odvolací súd sa stotožňuje aj s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie, pre ktoré nepovažoval za nevyhnutný odôvodnený výdavok na investičné životné poistenie mal. detí vzhľadom na životnú úroveň matky. Je nerozhodné, ktorý z rodičov uzatváral a platil investičné životné poistenie pre mal. deti počas trvania manželstva do odchodu jedného z nich zo spoločnej domácnosti. Všetky finančné zdroje z príjmov rodičov patrili za trvania manželstva do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj „BSM“), teda boli spoločným príjmom domácnosti. Matka tak investičné životné poistenie platila nielen zo „svojho“ príjmu, ale aj z príjmu manžela, zo spoločného príjmu oboch manželov. Z hľadiska posudzovania odôvodnenosti potrieb maloletých detí a výdavkov s tým spojených (okrem potrieb a výdavkov nevyhnutných) je rozhodujúca životná úroveň rodičov, t.j. či platenie výdavkov odôvodňujú ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. To sú zákonné kritéria, ktoré súd zohľadňuje pri určení vyživovacej povinnosti. Preto je bez právneho významu argument otca, že ak by sa nepokračovalo s platením poistenia, deti by prišli o uspokojené finančné prostriedky. Navyše otec sám v odvolaní uvádza, že preto je nútený poistenie platiť, teda jeho schopnosti, možnosti a majetkových pomery mu to umožňujú. To však neznamená, že to automaticky dovoľujú aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery matky, navyše za situácie, keď z dopytu na rodičov odvolací súd na pojednávaní zistil, že doposiaľ nebolo BSM, do ktorého patrí aj rodinný dom, v ktorom v súčasnosti býva otec s mal. deťmi, vyporiadané, tj. benefity spojené s jeho užívaním matka v súčasnosti nemá, naopak musela si zabezpečiť vlastné bývanie a zatiaľ nič z majetku patriaceho do BSM nedostala, ani jej nebol vyplatený tzv. vyrovnací podiel z tohto majetku, teda nezískala zatiaľ ďalší majetok do svojho výlučného vlastníctva, či príjem, z ktorého by mohla platiť vyššie výživné ako určené odvolacím súdom. K argumentu otca, že ak súd nepovažuje za odôvodnený výdavok na investičné životné poistenie, tak neodôvodneným je aj príspevok matky na jej doplnkové dôchodkové poistenie (sporenie), odvolací súd uvádza, že výdavok matky v sume 20,- Eur mesačne na toto sporenie je zanedbateľný z hľadiska určenia výšky jej vyživovacej povinnosti. Navyše na rozdiel od investičného životného poistenia detí, ktorého platiteľom je len rodič, doplnkové dôchodkové sporenie je zhromažďovanie príspevkov na doplnkové dôchodkové sporenie jednak od účastníka doplnkového dôchodkového sporenia - matky a jednak od zamestnávateľa na účel získania doplnkového dôchodkového príjmu účastníka v starobe. Ak by matka toto sporenie neuzatvorila, zamestnávateľ by mimo jej zárobku tieto príspevky neplatil.

53. Právne bezvýznamný je argument otca, že matka dosahuje na daný región, v ktorom pracuje nadpriemerný mesačný príjem. Pre učenie výšky vyživovacej povinnosti rodičov k mal. deťom sú rozhodujúce kritériá uvedené v § 62 a § 75 zákona o rodine.

54. K názoru otca, že výdavky spojené s nájmom bytu si matka zavinila sama tým, že odišla zo spoločnej domácnosti odvolací súd uvádza, že nikoho nemožno nútiť, aby zotrval v spoločnej domácnosti. Nakoľko matka odišla zo spoločnej domácnosti, musela si nevyhnutne riešiť otázku ďalšieho bývania. Preto jej výdavky spojené s nájmom či už pôvodného X-izbového bytu, alebo súčasnej garsónky treba považovať za nevyhnutný výdavok.

55. K námietke otca, že súd prvej inštancie nedostatočne zohľadnil pri určení výživného matke zákonné kritérium uvedené v § 62 ods. 4 zákona o rodine, t.j. osobnú starostlivosť otca o mal. deti, a preto aj keď je jeho príjem o niečo vyšší ako príjem matky, mala by sa na výživnom podieľať vo väčšej miere, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie uvedené kritérium zohľadnil dostatočne, nakoľko pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti matky prihliadol nielen na príjmy rodičov, ale aj na všetky nevyhnutné

výdavky mal. detí spojené s ich odôvodnenými potrebami, vrátane voľnočasových aktivít. Taktiež aj v tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na svoje vyššie uvedené úvahy ohľadne skutočnosti, že doposiaľ nebolo vyporiadané BSM.

56. K tvrdeniu a výčitke otca, že matka od konania posledného pojednávania na súde prvej inštancie do podania odvolania neprejavila záujem o mal. deti, odvolací súd uvádza, že táto okolnosť, rovnako ako nevhodné správanie sa jej staršieho syna voči nej nie sú právne významné z hľadiska určenia výšky vyživovacej povinnosti. Na odvolacom pojednávaní dňa 16.02.2022 otec potvrdil matkou uvedenú skutočnosť, že neskôr po podaní odvolania dňa 06.12. (na Mikuláša) a počas vianočných sviatkov matka deti kontaktovala, nechala im darčeky a ponúkla im cestou otca stretávanie sa aj mimo jej bytu v Krupine, otec však na túto ponuku nereagoval.

57. Odvolací súd nepristúpil k zmene IV. výroku rozsudku súdu prvej inštancie z dôvodu, že by tento k momentu svojho rozhodnutia nezistil správne skutočný stav vecí, alebo vec nesprávne právne posúdil, ale z dôvodu, že v odvolacom konaní ku dňu rozhodnutia odvolacieho súdu boli otcom maloletých detí tvrdené a dokladované ďalšie prevažne jednorazové výdavky spojené so zdravotnými problémami detí a s nástupom mal. B. na strednú školu, preto skutočný stav vecí zistený súdom prvej inštancie ku dňu rozhodnutia odvolacieho súdu už neobstojí. Na tieto výdavky musel odvolací súd prihliadnuť vzhľadom na to, že výživné sa určuje na vopred neohraničený čas po rozvedení manželstva, t.j. do budúcnosti. Napokon aj súd prvej inštancie v bode 36. odôvodnenia svojho rozsudku konštatuje, že výživné má zabezpečiť aj tieto nepravidelné výdavky mal. detí, súd prvej inštancie však na ne nemohol prihliadnuť, nakoľko v čase jeho rozhodovania neboli vynaložené.

58. Z vykonaného dokazovania pred odvolacím súdom vyplynulo, že v súvislosti s nástupom mal. B. na strednú školu boli vynaložené tieto výdavky: jednorazový na pracovné oblečenie a dochádzkovú kartu vo výške 85,- Eur, príspevok na ZRŠ vo výške 80,- Eur a výdavok na stravu v škole za september 2021 vo výške 34,23 Eur. V súvislosti so zhoršením zraku mal. B. boli zakúpené okuliare vo výške 158,- Eur. Vzhľadom na zhoršený zdravotný stav mal. M. a potrebu operácie oboch očí pre diagnostikovanú poruchu - keratokonus, bola vynaložená na predoperačné vyšetrenie suma 70,- Eur, na samotnú operáciu očí v októbri a novembri 2021 2 x 500,- Eur a na predpísané dioptrické okuliare suma 30,- Eur.

59. Stravné v základnej škole, ktorú mal. B. navštevoval pred nástupom na strednú školu a na ktoré súd prvej inštancie prihliadol, činilo 30,- Eur mesačne, stravné na strednej škole je len o cca 4,- Eur mesačne vyššie. Rozhodujúcimi pre určenie vyživovacej povinnosti matky na mal. M. o 20,- Eur mesačne a na mal. B. o 10,- Eur mesačne navyše zo strany odvolacieho súdu boli tieto skutočnosti: mierny pokles výdavkov spojených s nájmom bytu u matky mal. detí, mierny nárast jej priemerného mesačného príjmu zo zamestnania a nové nepravidelné jednorazové výdavky, ktoré boli u mal. B. podstatne nižšie ako u mal. M., preto u mal. B. odvolací súd pristúpil k určeniu vyššieho výživného oproti rozhodnutiu súdu prvej inštancie v menšej miere ako u mal. M.. Nakoľko sa jedná o nepravidelné jednorazové výdavky a výživné na mal. deti na čas po rozvedení manželstva sa určuje na vopred neohraničené obdobie do budúcnosti, kedy sa ďalšie nepravidelné výdavky môžu, ale nemusia vyskytovať a nemusia sa vyskytovať v tak značnej výške, nemožno pristúpiť k prepočtu jednorazových výdavkov na presné časové obdobie na rozdiel od pravidelne sa opakujúcich mesačných, polročných, či ročných výdavkov. Preto aj s prihliadnutím na pomery matky, jej životnú úroveň sa zohľadnenie týchto výdavkov vynaložených po rozhodnutí súdu prvej inštancie prejavilo v určení vyššej vyživovacej povinnosti matke tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku. Výšku určeného výživného na mal. deti odvolací súd považuje za primeranú odôvodneným potrebám mal. detí opísaným vyššie, ako aj príjmovým možnosťami, schopnosťami a majetkovým pomerom oboch ich rodičov opísaným vyššie.

60. Odvolací súd dodáva, že starší syn M. je vo veku blízkom dospelosti a ak mu výživné zo strany matky určené vzhľadom na jej schopnosti, možnosti a majetkové pomery nepostačuje, môže si za účelom zvýšenia svojej životnej úrovne (napr. častejších návštev kultúrnych podujatí, či používania značkovej drogérie) zabezpečiť vlastný príjem na krytie aj iných ako nevyhnutných potrieb.

61. Nakoľko odvolací súd určil vyživovaciu povinnosť matky vo vyššej výške ako súd prvej inštancie, pristúpil k vyčísleniu zameškaného výživného za obdobie od právoplatnosti I. výroku rozsudku súdu prvej inštancie o rozvedení manželstva, t.j. od 31. 08. 2021 do 28. 02. 2022, nakoľko v čase vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu (16.02.2022) už bolo splatné výživné za celý mesiac február 2022, keďže

splatnosť výživného bola určená k 15. dňu v mesiaci vopred. Za uvedené obdobie matka platila výživné určené neprávoplatným IV. výrokom rozsudku súdu prvej inštancie. Rozdiel medzi odvolacím súdom a súdom prvej inštancie určeným výživným činí u mal. M. 20,- S. mesačne, u mal. B. 10,- Eur mesačne. Zameškané výživné pripadajúce na jeden deň mesiaca august 2021 činí u mal. M. 0,65 Eur (20,- Eur / 31 dní x 1 deň) a výživné za 6 mesiacov (september 2021 - február 2022) 120,- Eur (20 Eur x 6 mesiacov), t.j. spolu 120,65 Eur. Zameškané výživné pripadajúce na jeden deň mesiaca august 2021 činí u mal. B. 0,32 Eur (10,- Eur / 31 dní x 1 deň) a výživné za 6 mesiacov (september 2021 - február 2022) 60,- Eur (10,- Eur x 6 mesiacov), t.j. spolu 60,32 Eur. Vzhľadom na vyššie uvedené pomery matky a určené výživné má odvolací súd za to, že sumu zameškaného výživného by nebola schopná zaplatiť naraz. Preto jej povolil v zmysle § 232 ods. 4 C. s. p. splácať zameškané výživné v dvanástich mesačných splátkach popri bežnom výživnom tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, pod hrozbou straty výhody splátok v prípade omeškania s ich platením.

62. Krajský súd rozhodol na návrh učený už v návrhu na začatie konania (§ 57 C.m.p.) v zmysle § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. o nároku na náhradu trov konania prvoinštančného i odvolacieho, pretože zmenil prvoinštančné rozhodnutie (§ 396 ods. 2 C.s.p.). Nakoľko sa jedná o konanie o rozvod manželstva a s ním spojené konanie o úpravu rodičovských práv a povinností k mal. deťom na čas po rozvode, ktoré sú konaniami podľa C. m. p., v zmysle § 52 C.m.p. odvolací súd vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov (provinštančného a odvolacieho) konania.

63. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
  - b) kto ho robí,
  - c) ktorej veci sa týka,
  - d) čo sa ním sleduje a
  - e) podpis
- (§ 127 ods. 1 C. s. p.).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Účastník konania má možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 C. s. p., resp. dovolanie má vady podľa § 429 C. s. p. napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 C. s. p. v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie vád a jeho poučení o následkoch neodstránenia vád dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) C. s. p. v spojení s § 436 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (§ 38 ods. 2 Exekučného poriadku). V prípade rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu alebo rozhodnutia o návrat maloletého dieťaťa do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní (§ 370 ods. 1 a 2 C.m.p.), ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 C.m.p.); súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.); výkon dobrovoľne nesplnenej povinnosti uloženej neodkladným opatrením nariadi súd vždy aj bez návrhu (§ 376 ods. 3 C.m.p.); ak po nariadení výkonu rozhodnutia povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.).